

Iz delovanja Slovenskega kulturnega kluba

V prvem delu letošnje sezone je Slovenski kulturni klub pripravil nekaj lahkotnejših in nekaj resnejših večerov. Takoj prvi teden po volitvah je bila na sporedu družabnost, saj smo praznovali svetega Martina in ta praznik res ni primeren za kakšno resnejšo razglabljanje. Veselo vzdušje je pomagalo ustvariti tudi komični film z naslovom »Mama, zamudil sem letalo!«

Teden kasneje smo imeli na sporedu večer, posvečen dogodkom na Hrvaškem. Časnikar Saša Rudolf, ki je

sledil vojnim dogodkom na Hrvaškem in poročal o njih ne samo za Radio Trst A, ampak tudi za italijansko vsedržno televizijsko omrežje, bi bil moral biti glavni predavatelj večera. Ker pa je bil službeno zadržan, je na njegovo mesto prijazno vskočil drug časnikar, in sicer Sergij Pahor, ki je prav tako spremljal potek vojne bodisi za našo radijsko postajo, bodisi za vsedržno radijske postaje v italijanskem jeziku. Vsekakor pa je tudi odsotni Saša Rudolf prispeval k dobremu uspehu večera, saj je poslal

nanj dolgo in izčrpno pisno poročilo. Gost večera je bil še hrvaški študent, ki se trenutno mudi v Trstu. Vprašan in posegov je bilo dosti, tako da lahko rečemo, da je bil to eden najživahnejših sestankov kluba v zadnjih časih.

Zelo dobro je uspelo tudi srečanje s pisateljico Zoro Tavčar ob izidu njene nove knjige. Vsekakor je bil večer posvečen vsemu njenemu pisateljskemu, pesniškemu in tudi prevajalskemu delu. Gledališki krožek SKK je pripravil prijeten splet odlomkov iz pisateljičin del, pisateljica sama pa je na izredno duhovit in živahen način predstavila samo sebe, svoj študij, svoje delo in pisateljstvo. Lahko dodamo še to, da je bil to najbolj obiskan večer v prvem delu letošnje sezone.

Ob prazniku svetega Andreja so nameravali klubovci organizirati izlet v Gorico, kjer naj bi obiskali tudi sejem svetega Andreja. Zaradi nešteti drugih obveznosti pa je bilo prijavljenih premalo in smo se srečali le v klubovskih prostorih in si tam spet ogledali neki film.

Letošnji klubovski Miklavž je bil le za malenkost manj razigran kot druga leta. Nemogoče je bilo namreč, da se ne bi spomnil tudi otrok hrvaških beguncev, ki so letos pričakali dobrega svetnika v izredno težkih razmerah. Zato so člani SKK prinesli v klub poleg običajnih šaljivih darilc za prijatelje, tudi igračo ali denarni dar za te otroke. Kljub njihovi radodarnosti (na tem večeru so zbrali poleg daril 140.000 lir, akcija pa se bo nadaljevala do božiča in dosegla svoj višek z dobredelnim večerom, ki bo kot vsa zadnja leta namenjen otrokom) pa je sveti Miklavž klubovce nekoliko pokaral in jim v verzih med drugim popridigal tudi na tak način:

V ta klub zahajam mnogo let —
menda že trideset in pet!
A vsako leto se kesam,
zakaj vam še darila dam.
Ne veste, kaj ste zagrešili?!
Potem naj Bog se vas usmili!!

COSSIGOV KRAMP

Verjetno se bo kdo čudil, da se v naši prilogi razpravlja o italijanskih političnih vprašanjih, saj je Rast, tako kakor Mladika, usmerjena predvsem v povezovanje s Slovenci, kjerkoli živijo. Zato se veliko govori o Sloveniji, o slovenskih emigrantih v Argentini, Avstraliji, Nemčiji itd. Pa vendarle živimo v okviru italijanske države, v kateri pa se v tem času dogajajo stvari, ki bi nas lahko utegnile zanimati tudi od blizu.

Italija se je razklala na dve: na eni strani so zagovorniki početja predsednika republike Cossiga, na drugi strani pa njegovi kritiki, v prvi vrsti komunisti, ki so predsednika obtožili napada na ustavo. Resnici na ljubo je Cossiga postal seizmograf potresa italijanskega političnega sistema. Slednji je že dokazal, da ne odgovarja več potrebam državljanov: pomislimo samo na to, da se je potrosilo določeno število milijard za referendum, ki naj bi odločal o lovu na divjega petelina. Lahko se ne strinjamo z načinom, kako italijanski predsednik vodi naprej svoj boj, ne moremo pa mimo priznanja, da je vsaj nekoliko prevetрил zatozlo ozračje italijanskega političnega življenja.

Lahko bi trdili, da se Cossiga bori za uveljavitev novega načina političnega delovanja: medtem ko zunanji minister De Michelis še vedno koketira z velikosrbskimi videnji in zagovorniki jugoslovanske enotnosti ter se istočasno srečuje z Ribičičevo Stranko demokratske prenove, gre Cossiga v Novo Gorico, da bi se tam srečal s Kučanom in Peterletom; pri sveti maši prebere prošnjo za Hrvaško; se po televiziji spravi nad »veterokomunistično kliko, ki je v Beogradu«, kot jo sam imenuje. Je navsezadnje edini predstavnik italijanske države, ki je zamejske Slovence pozdravil v slovenščini.

Kaj bi se lahko mi naučili od njega? Če seveda izvajamo določene »energične« metode, lahko rečemo, da nas Cossiga uči biti bolj dosledni in premočrtni pri obrambi svojega prepričanja. Lahko nas uči tudi to, da je dandanes brez pomena glasovati za stranko, ki razen tega, da v parlamentu zahteva kazenski postopek proti njemu, nima ljudem več kaj povedati. Pa tudi za ono drugo stranko, ki tako lepo privablja slovenske glasove, po drugi strani pa se povezuje z nacionalističnimi silami pri nas in zagovarja tiste, ki so vojaško napadli Slovenijo in danes pustošijo Hrvaško, bi bilo nesmiselno glasovati.

Iz delovanja Slovenskega kulturnega kluba

◀ 1

Prvič: ime:
 vaš klub s »kulturnim« se šopiri
 in pušča, da se glas razširi,
 da ste kulturniki edini!
 V resnici filmi in feštini
 predstavljajo ves vaš program.
 Lahko vas je pošteno sram!
 Drugič: volitve. Je mogoče,
 da ljudstvo tako vlado hoče?!
 Od teh, ki so prej vodili barko,
 potrjen je le Breclj Marko!
 Prejšnji predsednik, priden, zlat,
 poslan je bil v nekaj senat.
 Sploh kdor je opravil že maturo,
 izgubil je kandidaturo.
 Vsak je odrinjen, kdor je star.
 To zame je državni udar!!
 Odbor so majhni piški mili,
 tako da skoraj se mi smili!
 Še nekaj je sumljivo vsem:
 da sami klasiki so v njem:
 Tatjana, Marija in Nataša,
 Matej in pa Francesca naša,
 Rustja Matjaž, naš arhivar,
 ki mu ta čast je malo mar.
 V enobarvni vladi častno izjemo
 predstavlja Marko. Zanj že vemo:
 on eden redkih je s strokovne,
 ki kluba vašega ne kolne.
 Čeprav je tudi on sumljiv:
 kam sestro s klasične je skril?
 Klasiki vemo, so čudaki!
 Kako odborniki naj taki
 vodijo vaš kulturni klub?
 To res ni stvar samih obljub!
 Predsednica je preveč mila!
 Kako bo klubovce krotila?
 Če ti bo kdo rokò podal,
 boš ovčke pasla, kot je prav!
 (darilo: slika pastirčka in pastirice)

Če se Rolič v »rulič« spremeni,
 vas morda zmelje in zmasti.
 Če bo pa roler si izbral,
 prvi pravi tajnik bo postal.
 (darilo: pero roller)

Nataša strašno agitira,
 od vseh strani vaš klub podpira.
 Čeprav je podpredsednik le,
 opravlja delo za vse:
 obvešča člane, recitira,
 predstavlja in telefonira
 mentor'ci Lučki zadnji dan,
 da predavatelj je bolan.
 Čeravno dela se junaka,
 naj ve, da dolga pot jo čaka!
 (darilo: slika punčke pred dolgo potjo)

S Francesco pišeta lepake,
 bratsko delita si napake.
 Napake ja, a ne Andreja!
 Pri teh stvareh je stroga meja!
 S Francesco sta se zaljubila,
 zato ji piše obvestila,
 ki redno obveščajo strokovno,
 da se dela v klubu s paro polno.
 Tako naprej, Francesca draga!

Čez valove naj ti kdo pomaga!
 (darilo: slika fantka in punčke
 sredi potoka)

Blagajnik Breclj d'narce šteje
 in se pri tem vse mu smeje.
 Zdi se mu, da smo zdaj bogati.
 Ne ve, da stroški so pred vrati.
 Ko klub kulturn bo postal,
 vsak predavatelj ga bo stal
 in kupček nove članarine
 kot sneg na soncu mu izgine.
 Nič več pojedin! To vas stane!
 Glej, da v blagajni kaj ostane!
 (darilo: slika z otroško pojedinjo)

Matjaž pa stalno protestira:
 ne ve sploh, kaj naj arhivira!
 Saksida tud' ni razumel,
 da je reporterstvo sprejel.

Napisal je samo en članek
 in nikdar prišel na sestanek.
 Kaj vendar v glavo mu ne šine!
 Da je naš dopisnik iz tujine?
 Tatjana — ona je edina,
 ki res ne rabi Vitergina!
 Prinaša stalno nove ideje
 in se za vsako koj ogreje.
 Da v klubu bi bilo bolj pestro,
 pripelje sem še bratca, sestro.
 Vse staro bi pometla stran,
 zato ji to darilo dam! (metla).

Ona in Breclj sta za ples,
 češ da vam to ljudi prinese.
 A jaz vam pravim: nič feština,
 dokler ni priznana domovina!
 Ko končno bo ves svet spoznal,
 kaj za Slovenijo je prav,
 takrat darilo to odprite,
 ga spijte, pijte in plešite!
 (steklenica Independent)

Klubovce je v jeseni vodil po Plečnikovi Ljubljani dr. Damijan Prelovšek, znanstveni sodelavec SAZU (zgoraj); srečanje s pisateljico Zoro Tavčar v Peterlinovi dvorani (spodaj).

Shalom - ob minljivem ostaja prijateljstvo

Ceste, ceste, kam vse greste!

Ko pa se mi čas izteka,

vidim, v isto stran drže;

VEDNO, VEDNO DO ČLOVEKA.

Fran Milčinski-Ježek

Multimedialni projekt »ceste« so si zamislili mladi iz vse Slovenije. V glavnem so to člani umetniških verskih skupin, glasbenih, plesnih, pevskih itd. Združili so se v organizacijo »sončna pesem« in skupaj pripravili več pobud. S projektom ceste, v katerem s petjem, plesom in mimiko ponazarjajo svoj odnos do problemov današnjega sveta, so nastopali tudi v naših krajih.

Pri sončni pesmi sodeluje tudi ansambel Shalom. S članoma Vančem Šenkišem in Igorjem Ilecem smo se pogovarjali o njihovem delovanju.

Vanč: Naš ansambel obstaja že 10 let. Tedaj smo v mladinski verski skupini veliko prepevali s kitarami in naš duhovnik, ki se je ukvarjal z glasbo, nas je prepričal, da smo ustvarili glasbeno skupino. Inštrumente je kupila župnija. V glavnem smo igrali duhovno glasbo, najprej iz pesmarice Vsi zapojmo Gospodu, potem pa smo začeli še sami skladati pesmi. Leta 1988 smo v Cankarjevem domu posneli kaseto Prijateljstvo, ki jo je založilo Ognjišče. Februarja pa bomo že začeli snemati novo. Do sedaj smo imeli približno 100 nastopov: maš, koncertov in spremljav. Sodelujemo tudi pri Sončni pesmi in tako smo pripomogli k oblikovanju dveh projektov. Prvi je bil Pesem tisočerih zvonov, ki je navdušil marsikoga, čeprav je bil provokativen. Pri Cestah nas je sedaj nekoliko manj, ker so nekatere skupine razpadle. Gonilna sila je bil in je Zvone Štrubelj.

V oblikovanje cest ste gotovo vložili veliko truda.

Vanč: Ja, Ceste so nastale ob dvokitični pesmi Frana Milčinskega-Ježka. Celotno predstavo smo razdelili na tri dele in vsaka skupina je delala ob enem. Mi smo prevzeli tretji del s temo Kristusova pot do človeka: On sprejema vsakega človeka, kakršenkoli je. Nam je to pomenilo, da nas sprejema kot glasbenike, ki se ukvarjamo z različnimi smermi in tako so v tem zadnjem delu zastopane tri glasbene smeri: jazz, dark, pop, na koncu pa je še finalni del Ceste.

Igor: Najprej smo se pogovarjali, nato smo od pogovorov prešli na delo: vsakemu smo dali svojo nalogo in se dogovorili tudi za določen termin, po ka-

terem so bile skupne vaje v Ptuj in v Ljubljani na Rakovniku.

Koliko nastopov ste imeli do sedaj?

Igor: Kar precej: v Mariboru, Ljubljani, na Vrhniki, v Kopru, Prebenegu in Nabrežini.

Ste imeli povsod velik uspeh?

Igor: Odvisno od reklame. Glavno pa je, da tisti, ki si pridejo ogledat predstavo, nekaj od tega tudi odnesejo. Masovnost s tem ni povezana.

Vanč: Ne, to ni komercialna stvar in to smo vedeli: je pa nekaj, kar je nas obogatilo in hoteli smo, da bi tudi druge, to je bil naš cilj. Smo se pa, glede

ko razumem. Religioznost ni to, da se ukvarjaš samo z meditacijami, ampak je del življenja: če počneš kaj s srcem, če v tem najdeš samega sebe, če v tem čutiš Boga, to je zame največja religioznost.

Bi lahko malo podrobneje predstavili skupino in seveda tudi sebe?

Igor: Star sem 25 let in študiram geodezijo. Poleg glasbe imam še en velik hobby, ki mi strašno dosti pomeni, in to je alpinizem. O skupini pa tole: sedaj nas je 6, bilo nas je že 8. Vedno je pač tako: eni gredo, drugi pa prihajajo.

Vanč: Zasedba je čisto klasična: bobni, bas kitara, solo kitara, klaviatura in flauta.

na to, da smo amaterji, lotili precej zahtevnega odrskega dela: tu je videoprojekcija, scenska igra, igra senc, izrazni ples in glasba. Morali smo spraviti v eno celoto različne oblike izražanja. Zato mogoče NE komu, ki ne razmišlja o tem, ampak samo gleda in posluša, na koncu pa ne poveže vseh elementov, Ceste ne povejo ničesar.

Nameravate pripraviti še kak nov projekt?

Vanč: Upajmo, saj nas to, da nekaj skupaj delamo, povezuje.

Te naše pobude so verjetno za določene cerkvene kroge bolj ali manj nezanimive, malo je tistih, ki se zavedajo, da mladina ni zainteresirana samo za molitve in za visoko umetnost. Igramo glasbo, ki je po vrsti blizu poprocku, mislimo, da je to mladini všeč in v to dajemo same sebe. Ceste so bile pripravljene izven cerkvenih krogov, ker smo imeli pri prvem projektu težave. So pa zelo religiozno delo, vsaj jaz ga ta-

Igor: Andrej Forstnarič igra solo kitaro, Tina Šešerko klaviaturo, Lidija Tumpej flavto, Vanč bas kitaro, jaz pa bobne. Pri Cestah sodeluje še Aleš Benkovič, ki igra saksofon.

Vanč: Tina študira arhitekturo, Lidija agronomijo in živinorejo, Andrej je zaposlen v neki firmi, ukvarja se z računalništvom, Aleš študira glasbo v Ljubljani, jaz sem pa prometnik na železnici.

Igor: Prav od vsega začetka je bil pri skupini tudi Jože Kolenko, sedaj pa je eno leto, kar je nehal igrati. Še Mojca Prelesnik je včasih pela in veliko pripomogla k naši kaseti.

Vanč: Cilj vsega našega igranja je predvsem ta, da smo skupaj, saj smo največji prijatelji. Je pa težko skupini šestih ljudi ostati skupaj 10 let. Vsak ima svoje interese, poglede. V teh letih smo drug drugega popolnoma spoznali. Dobro poznam Igorja, dobro Fosa (Andreja), vem, kako bodo reagirali na vsako

PRAPORŠČAKINJA DELA

Erika Bužecan, letošnja maturantka na znanstvenem liceju F. Prešerna, je prejšnji mesec postala znana osebnost. Skupno z le 24 maturanti iz cele Italije je namreč na Kvirinalu prejela naslov praporščakinje dela. Pogoji za prejetje naslova je bil, da je dijak izdelal vsa leta od III. nižje pa do zadnjega razreda višje srednje šole z odličnim uspehom, prav tako pa je moral z odličnim opraviti maturantski izpit.

Vemo, da je imela Erika poleg šole vseskozi še vrsto drugih zanimanj. Katera?

Res je. Glasbo sem začela spoznavati, ko sem bila še zelo majhna. Od takrat se ji rada posvečam, saj igram flavto in pojem pri zboru. Udeležujem se tudi pri skavtski organizaciji. Vedno sem se tudi posvečala različnim fizičnim aktivnostim. Ubadala sem se z raznimi športi, sedaj pa se zabavam s plesno aerobiko. Tako se izvrstno sprostim in obenem skrbim za to, da se ne bi moje mišice preveč polenile. Verjamem namreč v latinsko načelo »mens sana in corpore sano«. Če si treniran, se počutiš bolje in če si še sladkosneden kot sem jaz, si lahko privoščiš marsikatero slaščico odveč.

Svojim izvenšolskim zanimanjem pa se nisi posvečala le mimogrede, temveč z veliko temeljitostjo in potrjvalnostjo.

Igranje flavte mi je res pri srcu in sem zato rada študirala in ob tem spoznavala vsaj delček tiste neverjetne stvarnosti, ki jo predstavlja svet glasbe. Beethoven je to lepo izrazil, ko je rekel, da je glasba posrednica med duševnim in čutnim življenjem. Vsekakor se mi je vedno zdelo, da sem se študiju flavte še premalo in prepovršno posvečala. Je pač tako, da čim bolj razumeš, kako bi moral igrati, tem bolj ti primanjkuje časa in se zavedaš, koliko bi moral vaditi, da bi znal vsaj približno tako igrati.

Umaknimo se z glasbenega področja in preidimo na literarno. Kaj rada bereš?

Rada berem predvsem poezijo, ker je med literarnimi zvrstmi najbližja glasbi in se mi zdi, da najbolje odraža »moč besede«, saj je v poeziji vsaka beseda polna pomenov in namigov.

Povej nam svojo skrivnost: kako si utegnila v svojem delavnem dnevu opraviti vse?

Po mojem je važno, da si prepričan v koristnost tega, česar se lotiš. Meni zelo pomaga, da opravljam raznolike dejavnosti in je tako vse bolj pestro. Vsako opravilo namreč zahteva različen način koncentracije in drugačno razpoloženje. To mi je bilo v vzpodbudo, da se nisem nikoli dolgočasila. Z lahkoto se navdušim za zelo različne stvari, za-

to sem si marsikdaj odtrgala kako urico spanja, ko je namreč zmanjkalo časa... Vsekakor moram priznati, da prav vsega ne morem opraviti: doma nisem nikoli bila prav vzorna hčerka, saj se moja mama večkrat upravičeno pritožuje, da ji nič ne pomagam in ji dajem samo delo...

Ali si imela že od malega avtodisciplino? Si si jo s težavo privzogila?

Ne vem, če sem zelo avtodisciplinirana, ker sem v resnici kot oseba precej konfuzionarna in premalo sistematična, vendar v svojem neredu vidim nek red. Recimo, da je moja avtodisciplina v tem, da skušam energično premostiti lenobo: če vem, da moram nekaj narediti, se kar nagonsko prisilim k temu... Morda pa mi je veliko pomagal tudi študij glasbe. Saj pravijo, da otrok, ki posluša lepo glasbo in se je tudi sam uči igrati, razvije občutljivost, disciplino in vztrajnost. Glasba tudi osveži živce in duh in tako olajša delo.

V čem se razlikuješ od sovrstnikov? Misliš, da veliko bolj zapravlja svoj čas, oziroma razpršujejo svoje energije?

Ne bi vedela. Tudi jaz večkrat presneto zapravljam čas; to so takozvani črni dnevi, ko sem nerazpoložena in mi je vsega dovolj, pa se popolnoma posvetim sebi in svojemu »lenarjenju«. Vendar pa je to lenarjenje — čeprav se lahko zdi protislovno — res konstruktivno, saj sem potem prav prenovljena.

Kdor te pozna, ve, da si tudi po značaju zelo družabna, živahna in komunikativna, skratka prav nič zamorenjena, kot se včasih zgodi dijakom, ki svojo mladost zaposlijo predvsem z delom. Ali je bil v tvojem življenju prostor za običajne mladostniške zabave?

Ples mi je vedno izredno ugajal in sem se na zabavah prav rada sprostila, včasih še preveč, saj me je sošolec nekoč začel klicati »kobilica«, ker sem pač pri plesu preveč energično skakljala.

Nekoliko hudobno vprašanje: ali si bila vseskozi odličnjakinja predvsem iz ambicije, iz želje po zunanjem rezultatu? Ali pa bolj iz osebne želje po nenehnem izpopolnjevanju, oziroma iz želje po znanju?

Šolski predmeti so mi vsekakor ugajali, predvsem literatura in matematika, zato sem se jima rada posvečala. Gotovo pa mi je pomagala tudi ambicija, saj vsi vemo, da so dnevi, ko ti roji vse drugo po glavi in ti je šola deveta briga... Če se je tak dan pojavil prav pred šolsko nalogo ali pred spraševanjem, sem si pač rekla: »Hočeš, nočeš, moraš.«

Priznanje, ki si ga prejela, je obenem priznanje za vse slovenske zamejce. Ali si ponosna na to?

Seveda sem. Saj nam je priznanje podelil sam predsednik republike na Kvirinalu. Poleg tega sem zadovoljna, da sem doživela nekaj izredno lepih dni v Rimu in spoznala zelo zanimive in prijazne sovrstnike. Bilo nas je namreč 25 iz vse Italije in smo se med svojim pohajanjem po Rimu res zabavali.

Kak nasvet za učenje tistim, ki se še trudijo v šolskih klopeh.

Nasvetov za učenje ne bi rada dajala, ker nisem bila nikoli dovolj sistematična in sem se posvečala predvsem temu, kar mi je ugajalo. Posebno mi je pomagala sposobnost koncentracije pri študiju.

Tvoja zanimanja so precej raznolika. Kakšen poklic bi rada opravljala, ko boš »velika«? Kaj pričakuješ od življenja?

O poklicu bi težko govorila, saj si še ne predstavljam svoje bodočnosti. Ta je vsekakor vedno presenečenje, upam pa, da bo »prijetno presenečenje«.

Katere kvalitete pri ljudeh najbolj ceniš in kakšna bi rada sama bila?

Cenim iskrenost, pristrčnost, optimizem, iznajdljivost in še marsikaj... Kakšna bi rada bila? Seveda čimboljša, predvsem pa zanesljiva in deležna zaupanja ljudi.

Intervju pripravila A.P.

Pesem

*Otroška radost,
sonce, ki napaja žile...
Ostala je le trata v cvetju,
luč, ki pada skozi stekla*

*Naši dnevi odletajo nemi
kakor bele golobice:
mrzlo srce, utrujena krila...*

Jan Bednarik

ČIKOLE ČAKOLE

— V zahodnem svetu je trenutno zelo moderno razpravljati o bodočnosti Evrope po propadu komunističnih režimov v Vzhodni Evropi. Le po vas prosim, o propadu katerega komunizma vendar govorijo?! Saj nas je naš senator in navdušeni prenovitelj komunističnega gibanja poučil, da komunizem sploh ni bil nikoli nikjer na oblasti! Države, o katerih toliko govorimo, so bile vendar socialistične in ni čudno, da so propadle! Uresničimo torej že enkrat čudovito utopijo komunizma! Če kdo potrebuje kak zgled, naj pride na naš Kras! Tam se uveljavlja v najpristnejši obliki že dobrih petinštirideset let in ne čuti prav nobene potrebe, da bi ga kdo prenavljal!

— »Pinko Tomažič in tovariši« — o žrtvah II. tržaškega procesa smo slišali vedno govoriti samo s to oznako. Zato smo se nekateri s spoštljivo zavistjo držali pri proslavah nekoliko pri kraju in pustili, da jih častijo predvsem »tovariši«. Na, zdaj, po 50 letih, pa nam končno povejo, da je bil tovariš samo Pinko! V duhu sprave predlagamo, da bi naslednjih 50 let imenovali žrtve II. tržaškega procesa »Simon Kos in prijatelji«. Za naslednjih 50 let naj bodo »naši«! Obljubljamo, da jim bomo zdaj mi nosili večje vence!

— Bog živi vas, Slovenke, prelepe žlahtne rožice!... Da se ne bi slabo razumeli, trenutno nismo mislili tistih »rožic«, ki so rjovele neponovljiva gesla pred slovensko Skupščino, ampak tisti dve, ki sta skoraj istočasno, a neprimerno bolj ljubko, začeli rjoveti v zibelkah! Veronika in Irena, obogatili sta ne samo slovensko skupnost v zamejstvu (z veliko in malo začetnico), pač pa ves slovenski narod! Kakšna škoda bi bila za vse, če bi vama mamici ne bili dovolili priti na ta naš nori svet!

Shalom - ob minljivem ostaja prijateljstvo

■ ■ ■ ■ 3

mojo besedo, vem, katero glasbo poslušajo, vem, kaj jim je pri srcu in na koncu se mi zdi, da je skoraj težko delati s takimi ljudmi.

Igor: Ja, če nekoga komaj spoznaš, ne veš nič o njem, ogromno se lahko z njim pogovarjaš, mi pa...

Vanč: Smo pa po drugi strani nerazdružljivi, zavezani s skoraj večnim prijateljstvom. Vem, da so vse stvari minljive, zelo pa si želim, da bi res ostali prijatelji, tudi ko se bo vse to končalo. Če pač tega ne dosežemo, potem nismo naredili ničesar, vedno smo nam-

reč peli o nekem prijateljstvu in bili prijatelji, čeprav smo se včasih skregali, da je bilo groza, a to je pač življenje.

Kaj pa vaša glasbena izobrazba?

Igor: Smo skoraj popolni laiki. Malo smo se učili na glasbeni šoli, v glavnem pa se predajamo posluhu.

Vanč: No, vsak je že malo poskušal igrati v mladosti, npr. midva sva bila klarinetista.

Igor: Jaz recimo nisem nikoli igral bobnov. Ko pa so Fosa, s katerim sva bila že od majhnega prijatelja in skupaj začela hoditi k mladinski skupini, povabili k ansamblu, ker je igral na kitaro, sem pomislil, zakaj pa ne še jaz. Kaj boš pa igral? Pa bobne, no, če drugega nič ne ostane.

Vanč: Tedaj sem neke nedelje šel od maše in mu rekel: »Igor, mi bi imeli popoldne vaje pa pridi ti malo probat bobne igrati, imamo ene stare bobne. Pa probaj malo doma na piskre ali na škatle.« Prišel je in potem se je začelo.

Alenka, Breda, Manica

ZANIMIVOST

Prazniki so že čisto blizu: verjetno že vsi mislimo nanje, iščemo (ali pričakujemo) darila, pripravljamo okrasenje celotnega stanovanja. Pozanimala sem se torej, kako lahko v ta namen izkoristimo enega najbolj običajnih zimskih sadežev: pomarančo.

Pomaranče spadajo v veliko družino agrumov (grenivke, limone, mandarine itd.). Rastlino samo gojijo predvsem na skrajnem Vzhodu, v Italijo pa so jo v 15. stoletju uvedli Arabci, potem ko je bila razširjena po vsem Sredozemlju.

Na Kitajskem je simbol sreče, na Japonskem pa gojijo rastlino v vazi: drevesce nosi ime kumquat in tudi v naših stanovanjih bo rodilo majhne užitne sadeže. Če bi radi neobičajno božično drevesce, lahko vazo in deblo ovijemo v pozlačeni papir ter kumquat sam okrasimo z zvezdicami.

Še pred nedavnim, ko stanovanja niso še bila opremljena s centralno kurjavo, so pomarančne olupke metali v ogenj, da bi prostor dišal po svežem (danes lahko olupke v ta namen postavimo tudi na grelce, čeprav zelo verjetno učinek ne bo isti...).

Iz pomarančnih olupkov lahko ustvarimo tudi nenavadne svečke: nekaj sadežev razrežemo na pol in iz vsakega dela previdno izvzamemo jedro; nato na notranjo stran olupka postavimo svečko (ta naj bo tako visoka kot olupček sam) in vse naokrog izlijimo vosek. Take svečke postavimo na okensko polico, jih morda še okrasimo z barvanim papirjem (previdno, da se ne vname!) ali pa postavimo v posodo polno vode, kjer se bodo svečke zibale kot ladjice.

Kdor nima veliko časa (ali potrpežljivosti...), lahko sestavi lepo piramido agrumov in sicer od največjih na dnu do najmanjših na vrhu (npr.: grenivke, pomaranče, limone, mandarine). Piramido dalje okrasimo z zvezdicami in na spodnji krog sadežev pritrđimo svečke.

Mnoge veseli imeti opravka s kuhinjo: ti bodo izkazali svojo spretnost tako, da bodo pripravili slaščico s pomarančno marmelado; torto bodo okrasili s smetano in sicer v kolobarjih do središča ter v enakomernih presledkih postavili koščke pomaranče na smetano. To je seveda le ena možnost, saj je veliko različic: vse je odvisno od naše domišljije...

Pomaranč je v tem letnem času veliko, domišljije imamo vsi v obilu, torej se kar brez strahu prepustimo svojemu »umetniškemu duhu«!

Vsem želim vesele praznike in obilo zabave!

Neva

V SVETU ROBIN HOODA

Robin Hood: pravični junak, ki jemlje bogatim in daje revnim, ki kaznuje vsako krivico. Robin Hood: najspretnejši lokostrelec, kar jih je poznalo angleško kraljestvo. Robin Hood, ki živi z družino izobčencev v znanem Sherwoodu. To in še marsikaj drugega pride na misel ob imenu Robin Hooda, ki ga zelo pogosto slišimo prav v teh dneh. Mrzlično namreč pričakujemo, da se bo v naših kinodvoranah končno pojavila najnovejša filmska verzija te znane anglosaške legende. Skoraj nepotrebno je, da omenim, da se naslov glasi Robin Hood — princ tatov in da igra glavno vlogo Kevin Costner. Pravzaprav je sam Costner vzrok, da se o tem filmu toliko govori, kajti vsem je še v spominu njegov prepričljiv nastop v filmu Pleše z volkovi.

Čeprav je sam Costner dvomil v uspešnost Robin Hooda in čeprav niso kritiki najbolj navdušeni nad filmom, bo prav gotovo žel velik uspeh med občinstvom.

To je akcijski film, poln bolj ali manj verjetnih dogodivščin, v katerih se znajde Robin Locksley, sin plemiča, ki ga je dal nottinghamski šerif ubiti in mu je zasegel posestvo. Pred šerifovimi ubijalci se Robin zateče v Sherwood, kjer naleti na tolpo izobčencev. Postane njihov vodja in jih uri v lokostrelstvu in sabljanju z namenom, da bi maščeval očeta. Pri tem delu mu pomaga Arabec Azim, posrečena figura, ki ga je bil Robin rešil iz zapora v Jeruzalemu, kjer je bil tudi sam ujetnik v tretji križarski vojni. Azim se mu je želel oddolžiti, zato mu je sledil v Anglijo.

Zdi se mi, da je v tem filmu mnogo bolj poudarjena želja po maščevanju nad šerifom, ki je Robinu ne samo ubil očeta, ampak tudi hotel nasilno poročiti njegovo izvoljenko Marijano, sestrčno kralja Riharda. Seveda pri tem namenu, skoraj mimogrede maščuje in popravlja krivice, ki jih je storil ljudstvu oblastiželjni in vase zaljubljeni šerif. Šerif, ki slepo verjame le v besede stare čarovnice, prava spaka, nagnusna pojava, ki sama prav tako hlepi po oblasti.

Robin Hood je njihovo nasprotje, čeprav ni samo dober, hraber in pravičen junak, ni superman, ampak precej zemeljski junak s svojimi čustvi, s svojimi napakami, ki se kažejo predvsem v tem, da ima najraje voditeljsko vlogo. Niti ni nezmotljivi, legendarni heroj, ki razkolje puščico v tarči in dvoje. Costner ga igra sproščeno. Sam se je celo

tepel z Malim Johnom v potočku. Sploh pa je izredno duhovit.

V celotnem filmu je zelo poudarjena komična plat, tako da se junaki znajdejo ne samo v žalostnih in nevarnih situacijah, ampak tudi v komičnih. Tudi dialogi so zelo izbrušeni.

Poleg tega se v filmu jasno opazi tendenca, da bi legendarnemu heroju in njegovim dogodivščinam dali čimbolj verjetno zgodovinsko ozadje, da bi vse dogajanje prikazali čimbolj realistično. Tako npr. simpatični Azim preseneča s svojim črnim prahom, ki povzroča silovite eksplozije in mnogo dima. To je resnično dejstvo, saj so se Arabci naučili izdelovati vnetljivi prah, primitiven smodnik, od Kitajcev. Prav tako Azim izvleče daljnogled, ki Robin Hooda spravi v zadrego. Pokazati hoče torej zaostalost tedanje srednjeveške Evrope, v kateri imajo še vedno vpliv praznoverja in čarovnice, v nasprotju z razvito arabsko kulturo.

Tudi situacija na angleških tleh je prikazana verodostojno. Poudarjena je predvsem decentralizirana oblast, ki je v času kraljevega namestnika Ivana Brez Zemlje dajala skorajda neomajno moč v roke plemičev in cerkve, ki so gledali le na svoje koristi in so tlačili ubogo ljudstvo. Ko pa se vrne domov Richard I. Levjesrčni, popravi krivice in uredi razmere v svoji državi.

To je vsekakor le ena izmed možnih zgodovinskih ambientacij, saj sploh ne vemo, kateri je bil resnični model za Robin Hooda in kdaj naj bi živel. Kot za podobne junaške like, ki jih poznajo domala vsa ljudstva (pomislimo na Kralja Matjaža!), tudi za Robin Hooda velja, da je bil vzor verjetno resničen človek, da pa so mu ščasoma pripisali še mnogo drugih podobnih dejanj.

Z vprašanji, kdo je bil, kje in kdaj je živel, se ukvarja poseben center v Nottinghamu, ki je nastal l. 1989. Strokovnjaki ugotavljajo, da je več možnih kandidatov, ki naj bi bili vzor legendarnemu Robin Hoodu. Zgodba sugerira, da je živel v zadnjem desetletju 12. stol. v času vladanja Riharda I. To je najbolj verjetna hipoteza. Čeprav ga najbolj razširjen mit postavlja v Sherwood, nekatere zgodnje balade opisujejo njegova dejanja bolj na severu v Yorkshireju. Marijana je vstopila v zgodbo šele v 16. stol. Vse različice jasno kažejo, da je bila zgodba razširjena v različnih krajih, med ljudmi, ki so jo spreminjali, glede na svoje potrebe in razmere. Vsaka

generacija je dodajala nove in nove podrobnosti. In prav gotovo je, da se je Robin Hood bolj pogosto pojavljal v hudih in težkih časih, ko so ljudje v njem videli svojega rešitelja.

Tako je tudi Costnerjev Robin Hood ena izmed verzij, pravičljiva in zgodovinska obenem, ki ni klišejska. Saj ni važno, če in kdo je bil ta junak, in niti niso važne točne okoliščine. Bistveno je, da je to boj med skupino »dobrih«, to je Robin Hood s svojimi izobčenci, in skupino »slabih«, ki jih poosebljajo šerif in njegovi privrženci. Absurdnost položaja je v tem, da bi izobčenci morali biti kriminalci, šerifovi ljudje pa bi morali predstavljati zakon in pravičnost. Okoli tega jedra človekova domišljija spleta nove zgodbe, ki bodo vedno privlačevale ljudi, ki si vsaj v pravičnem svetu želijo, da zmaga dobro nad zlom.

Maša Bandelj

* * *

Sestrin dnevnik

Sestre ni doma, zato izkoristim priložnost, da poiščem njen dnevnik. Po brskam po predalih, pogledam pod posteljo — nič! Končno pretaknem še nočno omarico in odkrijem dnevnik. Vsa nestrpna začnem listati po njem in, ko se mi stvar zazdi zanimiva, začnem brati. Že po prvih vrsticah ugotovim, da govori o Andreju, kako sta šla skupaj v kino: »Že dve uri pred sestankom sem bila pripravljena. Oblekla sem obleko s kratkimi rokavi, tisto modro, ker je v kinu precej vroče. Gledala sem se v ogledalo in bila obupana, ker mi moja pričeska ni bila všeč. Kako naj ga s tako frizuro osvojim?!

Končno me je prišel iskat in sva se odpravila v kino. V dvorani je bilo zelo toplo, zato sem slekla plašč. Pred menoj je sedel moški, ki mi je zakrival filmsko platno, zato sem imela lep izgovor, da sem lahko nagnila glavo k njemu. Najprej me je nekam čudno pogledal, potem pa...«

Iz sosednje sobe sem zaslišala sestrin glas. Nemudoma sem položila dnevnik, tja kjer sem ga dobila. Ko je sestra vstopila v sobo in me vprašala, kaj delam, sem se izgovorila, da sem prišla po nogavice, ki jih je mama pomotoma dala v njen predal. Prikrila sem zadrego in hitro smuknila iz sobe. Ufa, le zakaj se je sestra tako zgodaj vrnila! Kaj, kaj se je zgodilo potem?...

Nataša Grizonič,
1. r. Uč. A.M. Slomšek

Položaj valežanskega jezika v Walesu

Naša sodelavka Vida Valenčič je že nekaj mesecev na študiju v Walesu. Od tam se oglašja s kratkim člankom o stanju valežanščine in z nekaj osnovnimi podatki o deželi.

Leta 1901 je približno polovica prebivalcev v Walesu (okoli 930.000) govorila valežanščino; že leta 1931 pa je odstotek padel na 37% (okoli 909.000) in census iz leta 1981 je ugotovil, da je bil odstotek valežansko-govorečega prebivalstva 19% (približno 508.000). Na žalost je ta odstotek v zadnjem desetletju naknadno padel. Spomladi prihodnje leto bodo objavljeni rezultati letošnjega censusa.

Valežanščina umira zaradi ekonomskega propadanja Walesa in zaradi masivnega priseljevanja Angležev. Angleži so se priseljevali v Wales, ko je bil Wales eno najbogatejših rudninskih področij (rudniki so že približno 30-40 let zaprti, kar je tudi razlog hude ekonomske krize Walesa); dandanes pa vedno več Angležev kupuje hiše v Walesu. Pokrajina je namreč čudovita in cene hiš so tudi nižje kot v Angliji (vseeno pa dovolj visoke, da si malokateri Valežani lahko privoščijo nakup hiše). Veliko je tudi počitniških hišic in pred leti je to »priseljevanje« privedlo do ekstremističnih akcij posameznih Valežanov, ki so npr. požigali angleške vikendice.

Ker so rudniki zaprti, so morali Valežani iskati zaposlitev v mestih in tako se je nekdanje izključno valežansko-govoreče podeželje praznilo. Dandanes imajo vse valežanske občine dvojezične napise, vendar, četudi ta dvojezičnost obstaja, velikokrat valežanščina ni dovoljena v vsedržavnih ekonomskih obratih, kot je npr. British Telecom (za telefonske komunikacije), ki ne dovoljuje, da bi bili naslovi v telefonskem imeniku v valežanščini.

V vseh osnovnih, nižjih ter višjih srednjih šolah v Walesu je obvezen pouk vsaj ene ure valežanskega jezika. Približno 30% vseh učiteljev in profe-

sorjev v osnovnih, nižjih in višjih srednjih šolah govori valežanščino; od teh 2.500 govori valežanščino, ampak ne poučuje v valežanskem jeziku.

Šola z valežanskim učnim jezikom je po zakonu šola, v kateri profesorji poučujejo vsaj polovico učnih predmetov v valežanščini. Vsaka posamezna šola se lahko prosto odloči za učni jezik, glede na jezikovno področje, kjer se nahaja ter na število valežanskih profesorjev, ki so na razpolago. Valežanski proveditorat za vzgojo daje študentom, ki se želijo specializirati v poučevanju kateregakoli predmeta v valežanščini dodatno finančno podporo.

* * *

DANAŠNJI ČLOVEK

Zakaj? Zakaj?

Zakaj pobiramo kamne, da bi jih metali v ljudi?

Zakaj se potem jezimo, da se nam ti vračajo?

Ranjeni smo in ranimo.

Žalostni, jezni, toda sebični in egoisti.

Pobirajmo kamne rajši z nasmehom na ustih, z zavihanimi rokavi in potom na čelu.

Težko je in bo.

Toda grad, ki ga bomo zgradili,

bo lep,

cenili ga bomo, saj smo vanj vložili trud.

Trudne in žuljave so naše roke.

Toda poleg gradu

smo gradili

nekaj višjega,

močnejšega,

večjega.

PRIJATELJSTVO.

Katja Volpi

OCENE

Zadnja plošča skupine Queen Greatest Hits II

V ponedeljek, 25. novembra, se je po vsem svetu bliskovito razširila vest, da je prejšnji večer v Londonu umrla zvezda rock glasbe, Freddie Mercury. V starosti 45 let je namreč znani pevec skupine Queen klonil boleznijo, ki ga je dolgo časa mučila in ga pripeljala v zadnjih mesecih življenja do popolne osamelosti; umrl je namreč od AIDSa. Tragična novica je pretresla ves svet lahke glasbe, kajti redkokdaj ni nikoli slišal Freddiejevega imena. Njegove pesmi in njegov glas so osvojili predvsem ljubitelje rock glasbe zadnjih dvajsetih let (skupina Queen je že od leta 1971 stalno na vrhu lestvic vsega sveta). Freddie Mercury je mnoge odbijal s svojim čudnim obnašanjem v življenju in na odru, vsi pa so si edini v ugotavljanju, da je bil eden najboljših glasbenikov ter najlepših glasov moderne glasbe in da je pustil globok neizbrisen pečat v svetu rock glasbe.

Ravno v obdobju, ko je Freddie hudo bolehal, je skupina Queen izdala novo ploščo, »Greatest Hits II«. Ta druga zbirka najboljših pesmi skupine vsebuje pesmi od leta 1984 do danes, od že mitične »Radio GA-GA« s plošče »The Works« do pomenljive »The show must go on« (Predstava se mora nadaljevati) z zadnje plošče »Innuendo«. Za vse tiste, ki še ne poznajo skupine Queen in se ji želijo približati, je najbolje, da si nabavijo to ploščo, kajti s pomočjo te plošče (in seveda tudi prejšnjega izbora, ki nosi naslov Greatest Hits) lahko spoznajo celotno glasbeno pot te skupine in njen razvoj. Za ostale pa, ki skupino že poznajo, je nova plošča dobra priložnost, da si priskrbijo 17 najlepših pesmi zadnjih let, pri katerih lahko opazimo tudi nekatere spremembe oz. razlike, če jih primerjamo z originalom.

»Who wants to live forever?« — »Kdo si želi živeti večno?« se je v pesmi spraševal izvrstni pevec Freddie. In kakor da bi bila to res njegova želja, je ugasnil še zelo mlad. Toda »veliki Mercury« ni pustil za seboj praznine. Njegove pesmi so polne vitalnosti in izdelane do popolnosti — to je bila njegova delovna značilnost in prav takega si želimo ohraniti v spominu.

Tomaž Susič

SLOVENSKI KULTURNI KLUB

razpisuje ob dnevu slovenske kulture

LIKOVNI, FOTOGRAFSKI IN LITERARNI NATEČAJ

Imena zmagovalcev bo strokovna žirija razglasila na kulturnem večeru, ki ga bo Slovenski kulturni klub priredil v soboto, 8. februarja, v ulici Donizetti, 3. Na tem večeru bo na sporedu umetniško branje vseh literarnih prispevkov in razstava likovnih izdelkov in fotografij. Ob koncu bodo nagrajeni ustvarjalci, ki jih bosta komisija in publika proglasili za najboljše.

Prispevke lahko prinesete vsako soboto zvečer na sedež SKK, ul. Donizetti, 3, ali jih izročite poverjenikom najkasneje do 5. februarja.

Marija Kostnapfel: France Balantič - v nemščini

V založniški zbirki Zgodovina, kultura in duhovno življenje Slovencev, ki jo je ustanovil v Münchnu dr. Rudolf Trofenik, je izšla pred kratkim v XXII. zvezku razprava Marije Kostnapfel: **France Balantič**, prispevek k moderni slovenski poeziji. Gre za razširjeno doktorsko disertacijo, ki jo je avtorica zagovarjala pri prof. Sergiu Bonazzi na univerzi v Vidmu v akademskem letu 1988-89. V nemščino sta jo prevedla Sabine Reese in Peter Scherber. Delo obsega 151 strani večje oblike.

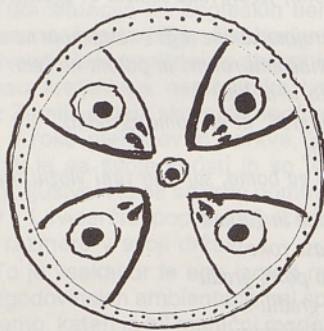
Knjiga je sestavljena iz Uvoda, Življenjepisa, Pesniških zbirk, Analize pesmi, Konca in Bibliografije. Najprej je opisala življenje, ki je bilo kratko in tragično. Rodil se je 29. nov. 1921 v skromni delavski družini v Kamniku, zgorel pa je v noči od 23. na 24. november 1943 v Grahovem pri Cerknici, ko so partizani zažgali hišo, v kateri se je branil z drugimi domobranci. Vmes se je vozil na klasično gimnazijo v Ljubljani, se po maturi vpisal na slavistiko, bil nekaj mesecev v italijanskem taborišču v Gonarsu, po izpustitvi pa je stopil med vaške stražarje, po italijanski kapitulaciji pa med domobrance.

Dvaindvajset let življenja, brez veselja, fantovske razposajenosti, saj ga je v otroških letih zadrževala revščina, v dijaških ubijala vožnja z vlakom in potem vojska z vsemi grozotami, ki jih je povečevala še socialna revolucija: vojaška zasedba, zatemanje, policijska ura, atentati, stradanje v taborišču in grozotna smrt v ognju. Po naravi je ljubil samoto, rad je zahajal v planine, najraje pa je bral in pisal pesmi.

Prve pesmi so izšle leta 1940 v razmnoženi dijaški reviji **Bistrica** v Kamniku, in sicer trije Soneti o izseljencih. Napisal jih je za domačo nalogo pri prof. Mirku Ruplju. Leta 1941 ga je sprejel dr. Tine Debeljak v Dom in svet in tu je potem sodeloval do smrti. Spomladi 1942 je pripravil samostojno zbirko **Muževna steblika**, Ljudka knjigarica jo je odkupila, vendar je zaradi ljubezenske motivike in okupacije ni takoj izdala. Izšla je šele po pesnikovi smrti z naslovom **V ognju groze plapolam**, 1944. Istega leta je izdal Debeljak v bibliofilski izdaji njegov **Venec**. Po vojni so začeli o Balantiču pisati v Buenos Airesu politični emigranti, ki so izdali tudi dve knjigi pesmi: **Zbrane pesmi**,

1956, in **Zbrano delo**, 1976. **Pesmi** so izšle tudi v miniaturi obliki pri celovski Mohorjevi družbi 1967. V Ljubljani je bil ves čas prepovedan kot narodni izdajalec. Šele 1966 se je Državna založba Slovenije odločila, da izda Balantičeve pesmi pod naslovom **Muževna steblika**. Uredil jo je in ji uvod napisal Mitja Mejak, toda vso naklado so po natisu uničili, ohranil se je samo en izvod v Rokopisnem oddelku NUK. Šele 1984 so časi toliko dozoreli, da je mogel Balantič iziti v Ljubljani z naslovom **Muževna steblika** v uredništvu Frančka Bohanca in z Mejakovim uvodom. In tedaj se je sprožil boj za Balantiča in proti njemu.

Jedro knjige predstavlja analiza posameznih pesmi (45 strani), kjer je Kostnapflov vsebinsko, idejno in izrazno analizirala vse pesmi in jih izdelala v istočasno evropsko in slovensko poezijo. Med tujimi avtorji sta mogla nanj

vplivati Baudelaire in Tagore, med domačimi pa so mu bili najbližji ekspresionisti, tako Kosovel z vizijami o propadu zahodnega sveta, Anton Vodnik in Edvard Kocbek zaradi modernega pojmovanja krščanstva, ki izvira iz potrebe po prilagoditvi kristjanov zgodovinski danosti. Toda »v kratki dobi ustvarjanja je z bliskovito naglico prešel od začetnih, še za vplivi tipajočih verzov, k močni, zreli poeziji«.

Balantič je pesnik smrti. »Njegova poezija je do zadnjega vlakna prepojena z vonjem izničenja«, večkrat ga notranja stiska prisili, »da se konkretno, včasih celo z razdiralnim užitkom, srečuje s smrtjo«. Skoraj je pozabil, »da sem preklet kot ves moj borni rod«. In konec: »in jaz nekoč segnil bom bogve kod«. Kostnapflov piše: »Balantiču so večkrat očitali, da je svojo usodo zdru-

žil z izdajalci domovine. V njegovih pesmih pa lahko najdemo le žalost nad tragičnostjo naroda, ki je a priori poražen, tako kot pesnik«.

Balantič se zaveda, da je priča propada določene dobe, ta propad pa pri naša bolečine, kri in smrt. Poudarja misel, da je »zadnji sad«, da spada »v smrt generacije«. Smrt mu je tudi beg pred praznoto, pred ničem. Toda smrt vodi tudi k večnemu življenju, k Bogu: »Gospod, za Tabo se bom zdaj napotil«. In vera, Bog so motivi, ki prepletajo veliko pesmi, zlasti sonetni Venec. Lahko bi rekli, da je Balantič izrazil religiozni pesnik, čeprav poje tudi o strastni ljubezni, o naravi, o socialnih vprašanjih, o materi, domu, domovini.

Avtorica se je zelo poglobila v pesmi in jih prepričljivo razčlenila, da izstopa Balantič v vsej svoji pesniški veličini in osebni podobi. Za zgled je navedla vrsto verzov in kitic, za katere pa je velika škoda, da niso v opombah dodani nemški prevodi. Tako Nemcem, ki jim je knjiga namenjena, ne morejo slovenski verzni nič koristiti.

Pesnikov jezik je realističen, izbran, številni so izrazi za ogenj, smrt, kri, noč, temo. Včasih se približa surrealistični metaforiki, npr.: rumena trta, ki išče luč z ugaslimi rokami; v kapucah blaznosti: Oblaki trupla so v teme kanalih. Avtorica pravi: »Balantič je mojster besede, njegova metaforika je življenjska in originalna... tudi formalna stran Balantičevih pesmi kaže na pravega umetnika«.

Na koncu je 17 strani dolga Bibliografija, kjer je avtorica zbrala vse, kar je bilo napisanega o Balantiču ali se je njegovega ohranilo. Dodana je Balantičeva fotografija, 4 rokopisne pesmi in Franka Bogatca ilustracija pesmi V ognju groze trepetam.

Knjiga Marije Kostnapfel je uspelo delo in bo Franceta Balantiča v celoti predstavilo nemškim bralcem.

Kratek odlomek iz teze je izšel v Zalivu 1989, krajše poročilo o tej knjigi v Zalivu 1990.

Martin Jevnikar

RAST, mladinska priloga Mladike. Pripravlja uredniški odbor mladih. Pri tej številki so sodelovali: Ivan Žerjal, Alenka Štoka, Breda Susič, Manica Maver, Neva Zaghet, Jan Bednarik, Maša Bandelj, Nataša Grizonič, Tomaž Susič, Vida Valenčič, Katja Volpi in Martin Jevnikar.

Tisk Graphart, Trst, december 1991.